І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 85. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го ТРАВНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 7, 1965 No. 85. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 6 травня 1965 року

В АМЕРИЦІ

В САНТО ДОМІНГО 5-го ТРАВНЯ ОБИДВІ СТОРОНИ ПІДПИСАЛИ ПЕРЕМИР'Я внаслідок акції окремої делегації Організації Американських Держав. Та 5-го травня ще прихильники Боша стріляли до американських вояків, були поранені 4 американці, два парашутисти і два моряки. Сподіваються, що підписане перемир'я закінчить громадянську війну, яка спричинила смерть досі, від 24-го квітня починаючи, коло 2,000 осіб. Очевидно, що політична криза в Сан Домінго не є розв'язана, бо цю розв'язку утруднює та обставина, що комуністи хочуть скористати з громадянської війни та скомунізувати Домініканську Республіку. Урядові кола у Вашингтоні опублікували список 54-ох комуністів і кастроїстів, які є між повстанцями — прихильниками колишнього президента Хуана Боша.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ 5-го ТРАВНЯ СХВАЛИЛА $700 МІЛЬЙОНІВ НА ПОТРЕБИ ВІЙСЬКОВОЇ АКЦІЇ У В'ЄТНАМІ більшістю 408 до 7-ох голосів. Сенат має схвалити цей законопроєкт в четвер 6-го травня. Звертають увагу на те, що Конґрес схвалює просьбу Президента про додаткові витрати на військову акцію у В'єтнамі в нечувано швидкому темпі, — майже без дискусії. Такий крок Конґресу свідчить про те, що і виконна і законодатна влади однозгідно діють в поборюванні комуністичної агресії в південно-східній Азії. В Сенаті деякі сенатори роблять застереження щодо попередньої політики президента Джансона, яка довела до теперішньої ситуації.

МОГУТНІСТЬ І ПРЕСТИЖ ЗДА ЗАЛЕЖНІ ВІД СИЛИ ЇХНЬОЇ НАУКИ Й ТЕХНОЛОГІЇ, — казав професор фізики Колюмбійського університету д-р І. І. Ребай, промовляючи на симпозіюмі в школі інженерів цього ж університету. Він домагався, щоб уряд цієї країни не відмовляв фондів на наукові й технологічні досліди. Професор Ребай казав, що і приватні інституції та окремі особи повинні щедро жертвувати на наукові й технологічні досліди, щоб наука й технологія не стали монополією держави, що могла б виявляти автократичні тенденції. Очевидно, що головним чинником в розвитку наук мають бути самі науковці на думку цього професора.

АМЕРИКАНСЬКІ НАУКОВЦІ ВЖЕ ТЕПЕР ОРГАНІЗУЮТЬ ЕКСПЕДИЦІЇ, ЩОБ ДОСЛІДЖУВАТИ ЗАТЬМІННЯ СОНЦЯ, яке виникне 30-го травня внаслідок того, що Місяць буде між Землею й Сонцем. Це затьміння видко буде від Нової Зеляндії в Азії до Перу в Південній Америці на тому просторі, де майже немає суходолу, тільки сам океан. Обсервувати це рідкісне явище природи будуть тільки з нечисленних островів Кука а також із численних кораблів та літаків. Кораблі стоятимуть в різних місцях океану, а літаки будуть летіти в поясі тієї тіні, що спричинить затміння Сонця. З кораблів випустять також численні бальони з фотографічними камерами та окремими телескопами, щоб могли фотографувати ті яви[illegible] затьмінню Сонця.

Д-Р [illegible] Г. ШЕППЕРД ДІСТАВ СУДОВИЙ НАКАЗ ВЕРНУТИСЯ ДО ТЮРМИ, де має відбувати досмертну кару ув'язнення за вбивство своєї вагітної жінки в 1954 році. Він мусить зголоситися до тюрми 26-го травня, якщо суд не дозволить йому залишитися на волі за кавцією, поки Найвищий Суд ЗДА не вирішить його апеляції від вироку Апеляційного Суду ЗДА, який відкинув рішення нижчого суду, який минулого року в липні наказав був звільнити Шепперда тому, що його засуд не був справедливий тому, що судді присяжні діяли під впливом преси, яка ворожо писала про оскарженого. Апеляційний Суд відкинув рішення нижчого суду, уважаючи, що судді присяжні діяли згідно зі своїм сумлінням, бувши незалежними людьми.

У СВІТІ

СОВЄТИ ПРИЗНАЛИ, ЩО ПОЛК. РУДОЛЬФ АБЕЛЬ БУВ їх шпигуном в Америці. У телевізійній програмі з минулого вівтірка якийсь анонімовий генерал ствердив, що Рудольф Абель був на совєтській шпигунській службі від 1927 року і знаходився в Америці у 1957 році задля „виконання місії", коли його арештували і засудили на 30 років в'язниці. Згодом американці виміняли Абеля на в'язненого в СССР пілота Франсіса Ґері Поверса. В тій московській телевізійній передачі згадано нюйоркського адвоката Джемса Донована, який боронив Рудольфа Абеля на розправі, що грозила Абелеві карою смерти.

ІНДІЯ І ПАКІСТАН ПРОДОВЖУЮТЬ СВІЙ ПРИКОРДОННИЙ СПІР. Одна одній закидають збільшування збройних сил в різних пунктах довгого кордону в оспорюваному Кашмірі. Але збройні сутички перервані внаслідку дощів, що затоплюють великі обшири. За посередництво взялася Британія.

НА КОМІСІЇ РОЗЗБРОЄННЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ІНДІЯ ЗАЖАДАЛА міжнародної ґарантії проти загрози атомової атаки збоку Комуністичного Китаю. Індійський представник Б. Н. Чакраварті дав недвозначно зрозуміти, що коли Індія такої ґарантії не дістане, то приступить до самостійного атомового озброювання себе.

6 ДЕРЖАВ З ПІВДЕННО-СХІДНЬОГО АЗІЙСЬКОГО СОЮЗУ (СЕАТО) ПРОГОЛОСИЛИ заяву у спільному комунікаті в Лондоні, в минулу середу після триденної конференції, про повну солідарність з політикою ЗДА у В'єтнамі, потребу спротиву комуністичній агресії та ствердженням, що тільки програ комуністів у Південному В'єтнамі може відстрашити їх від дальших затій у Південній Азії. Таку заяву склали ЗДА, Британія, Австралія, Нова Зеляндія, Філіппіни і Пакістан. Зате Пакістан, що є членом СЕАТО, обмежився до короткої окремої заяви про потребу замирення у В'єтнамі, а Франція заявила, що „в теперішніх поважних обставинах краще стриматися від усяких заяв".

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ ЛЮДВІҐ ЕРГАРД ДІСТАВ від президента Джансона довгу депешу з нагоди 10-тиріччя Паризького договору, в якому визнано суверенність Німецької Федеративної Республіки і допущено її, як 15-ту членську державу, до Північно-атлантійського Союзу (НАТО). Джансон висловлює переконання, що Західня Німеччина репрезентуватиме німецький нарід до часу з'єднання Німеччини, яке повинно наступити задля добра світового миру.

В РАДІ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ЗГОЛОШЕНО РЕЗОЛЮЦІЮ, яка закликає Британію, щоб вона не допустила до проголошення державної незалежности африканської Родезії, де 200.000 білих панували б над 4-ма мільйонами чорних автохтонів. Британія твердить, що вона не має впливу на біг подій в Родезії: більшість в Раді Безпеки вважає, що це викрут, бо насправді Родезія є британською колонією з автономним білим правлінням. Цього тижня відбуваються там парляментарні вибори, в яких біло-расовий прем'єр Айен Смит хоче дістати 2/3 більшости.

Д-р Степан Витвицький, президент УНР в екзилі, промовлятиме на Шевченківських урочистостях у Вашинґтоні 22-го травня

Ню Йорк. — Президент Української Народної Республіки в екзилі, д-р Степан Витвицький, виголосить слово-привіт під час бенкету, що відбудеться у готелі „Мейфлавер" у Вашинґтоні після вмурування Пропам'ятної Грамоти та інших документів у постамент пам'ятника Тарасові Шевченкові в суботу 22-го травня ц. р. Святочну доповідь на цьому бенкеті виголосить проф. д-р Роман Смаль - Стоцький, голова Комітету Пам'ятника Шевченкові та президент Ради Наукових Товариств ім. Шевченка. Слово на цьому бенкеті матимуть творець пам'ятника Леонід Молодожанин та архітект площі, на якій пам'ятник стоїть, інж. Радослав Жук. Мистецьку частину програми на цьому бенкеті виконає хор „Прометей" з Філядельфії під диригентурою Івана Задорожного. Головні урочистості цього дня відбудуться біля пам'ятника Шевченкові, в постумент якого будуть вмуровані, як згадано, Пропам'ятна Грамота та інші документи. Головним промовцем на цій урочистості буде один з найкращих слов'янознавців на американському континенті, проф. Ватсон Кірконел, президент Акадійського університету в Канаді. Коротке слово на цій урочистості матиме проф. Лев Добрянський, президент Українського Конґресового Комітету та заступник голови Комітету Пам'ятника Шевченкові, який формально передасть пам'ятник на власність та дальшу опіку Урядові ЗДА на руки його репрезентанта, та проф. Р. Смаль-Стоцький, голова КПШ. Усі ці та інші справи були предметом нарад і рішень Управи Комітету Пам'ятника Шевченкові на її чергових нарадах, що відбулися в Ню Йорку минулого вівтірка, 4-го травня.

Єпископ Шмондюк посвятить нову суботню школу-авдиторію в Ютиці

Ютика. — Після посвячення нової школи в Брукліні в дні 2-го травня й після посвячення такої ж школи в Оборн, 9-го травня, Владика Йосиф Шмондюк, буде посвячувати в неділю 16-го травня нову суботню Школу--Авдиторію в Ютиці, Н. Й.

Урочистість посвячення почнеться Архиєрейським Молебнем в год. 4:15 в церкві, а опісля походом всі перейдуть до Авдиторії.

Нова Шкільна Домівка в Ютиці, збудована заходом невеликої групи парафіян, приблизно сто родин, які свідомі своїх завдань взялися фінансово за велике діло і довели його до належного кінця.

45-річчя видавничої діяльности Івана Тиктора буде відзначене в Ню Йорку зустріччю з ювілятом

Дир. Іван Тиктор

Ню Йорк. — Група колишніх співробітників Видавництва „Українська Преса" у Львові відзначить 40-річчя заснування цього, одинокого на західніх українських землях, українського пресового концерну і водночас із цим 45-річчя видавничої діяльности його засновника і керівника Івана Тиктора товариською зустріччю з Ювілятом в неділю 16-го травня ц. р. Дир. Іван Тиктор, який продовжує свою видавничу діяльність також і на еміґрації, публікуючи такі монументальні видання, як „Історія України", „Історія українського Війська" —й „Історія української культури", перебуває постійно у Вінніпеґу, Канада, і до Ню Йорку прибуде уже найближчими днями у зв'язку із З'їздом УСС. Влаштована заходом окремого комітету колишніх співробітників концерну „Українська —Преса", що його очолюють редактор Василь Качмар, як голова і дир. Ярослав Пастушенко, як секретар, зустріч з Ювілятом відбудеться о год. 6:30 веч. в залях нюйоркського ресторану „Jude Cockatoo", при 1 Юніверситі Плейс (поблизу Вашинґтон Сквер).

Шотляндець пише працю про українських піонерів

Едмонтон. — Тижневик „Українські Вісті" повідомляє, що відомий канадійський діяч й історик шотляндського роду Й. Дж. МекҐреґор пише історичну працю про українських піонерів в Алберті.

Й. Дж. МекҐреґор написав кілька книжок на тему історії Заходу Канади. „На північний захід від 16 рівнобіжника", „Сідлайте коні" і „Едмонтонський крамар". В 1960 році він одержав нагороду Канадійського історичного товариства за видатні заслуги над збереженням історії західньої Канади.

Від кількох років Дж. Мек Ґреґор збирає матеріяли про українських поселенців в Алберті. Свою книжку він хоче назвати таки українською мовою, „Вільна земля", та сподівається, що в 1967 р. вона буде вже в розпродажу.

Вистава „Жанни Д'Арк" буде мистецькою атракцією кінця цього тижня у Філядельфії і в Ню Йорку

Торонто. — Мистецькою атракцією кінця цього тижня буде вистава відомої п'єси Жана Ануї „Жанна д'Арк", в перекладі А. Мироша, що її ставитиме український театр „Заграва" із Торонта в суботу 8-го травня ц.р. у Філядельфії і в неділю 9-го травня ц.р. у Ню Йорку. У виставі, під режисурою Слава Теліжина, візьме участь двадцять і двоє акторів. Декорації приготовив Зенон Лазуркевич і костюми проєктувала Марія Левицька. Вистава у Філядельфії відбудеться під патронатом централі „Самопомочі" в суботу о год. 7:30 веч. в залі Бенджамин Френклин Гай Скул при Бровд стріт і Ґрін стріт, а в Ню Йорку під патронатом Літературно - Мистецького Клюбу в неділю о год. 3:30 по пол. в залі Гай Скул оф Фешен Індастріс при 225 Вест 24-а стріт.

ЕВАКУАЦІЯ АМЕРИКАНЦІВ З САН ДОМІНҐО

[illegible] десантом американської морської піхоти на територію Домініканської Республіки там почалася евакуація американських жінок і дітей. На фото: гелікоптер морської піхоти підбирає групу американців, щоб їх вивезти із загроженого революцією Сан Домінґо.

В Домінікані підписано перемир'я, стрілянина продовжується

Сано Домінґо. — 5-го травня в столиці Домініканської Республіки підписано офіційне перемир'я, але стрілянина в місті продовжується, і вже після підписання перемир'я повстанці, що підтримують колишнього президента Хуана Боша, стріляли до американських моряків та парашутистів, зранивши 4-ох вояків. Перемир'я підписали представники бошістів, які тепер вибрали собі нового президента в особі полковника Франціска Каманя Деня. Він заявив, що конституційним президентом він буде аж до 1967-го року, коли мала закінчитися каденція Хуана Боша, який після вигнання з країни перебуває в Порто Ріко. Проти прихильників Боша, які 24 квітня почали боротьбу проти уряду цивільної хунти, очолюваної Доналдом Рейдом Кабралем, а тепер і проти Каманя Деня, виступає представник летунства генерал бриґади Еліян Вессін и Вессін. Рада Організації Американських Держав має важке завдання замирити обидві воюючі сторони в такому дусі, щоб припинити громадянську війну в Домініці та щоб якийсь тимчасовий уряд міг в найкоротшому часі перевести вибори нового президента. Про порядок в країні мало б дбати міжамериканське військо, яке складалося із збройних сил різних американських держав, в тому і вояків ЗДА. ЗДА мають запевнену більшість в Раді ОАД двох третіх голосів. Американський амбасадор Еллсворт Бункер нараджувався цілий день в середу з делеґатами різних американських країн, щоб знайти текст такої резолюції, яка була б настільки компромісова, що мала б вигляд на прийняття.

ЗДА назвали 55 комуністів, що керували революцією в Сан Домінґо

Вашингтон. — Американські офеційні чинники проголосили листу 55-ох видатних комуністів і „кастроїтів", які спершу інфільтрували керівництво руху у користь колишнього ліво - демократичного президента Хуана Боша та швидко, після вибуху революції, захопили насправді її провід. Американські чинники називають три партії — Домініканську народньо - соціялістичну партію, Домініканський народний рух і Партію 14-го червня — які мають тісні зв'язки або з Москвою, або з Пейпінґом чи Гаваною. Люди з отих партій захопили під час революції в Сан Домінґо радіостацію і відразу повели з неї пропаґанду за характеристичними для комуністів взорами з такими фразами про своїх противників, як „буржуазні реакціонери" й „імперіялісти". Розбивано склади зброї й роздавано її занархізованій юрбі, яку підбурювано комуністичними гаслами. У проводі згаданої листи 55-ох комуністичних ватажків, активних в Домініканській Республіці, стоять: Луіс Феліпе Валентіно Жіро Алькантара, який перейшов вишкіл у підпільно-терористичній роботі на Кубі в 1963 році, Мануель Ґонцалез, який був кубинським військовим шпигуном, Міґуель Еріксон, який був кур'єром між Кубою і підпіллям в Домініканській Республіці та перейшов на Кубі військовий вишкіл, і багато інших „промінентів" латино - американського комуністичного руху. Керівні американські чинники твердять, що вони мають ще багато іншого доказового матеріялу про пляни комуністів захопити владу в Домініканській Республіці, але не можуть тих відомостей покищо оприлюднити, щоб таким чином не виявились джерела, з яких прийшли ті вістки.

В Манітобському університеті закінчено цьогорічні курси українознавства

Вінніпеґ. — З початком травня ц. р. тут закінчилися іспити з славістики й українознавства в Манітобському університеті. На всіх 131 студентів відділу українську мову й літературу вивчали 38 студентів, а предмети зв'язані з українознавством (напр. ст. церк.-слов. мову, літературу Київської Русі, слов'янську літературу в перекладах і т. далі) 18 студентів, разом 56.

В 1964-1965 р. поширено програму студій на вищі роки, вводячи курс сучасної української літератури, композицію та граматику підвищеного рівня. Переведено два іспити з практичного знання української мови та іспит для кандидатів маґістерських. В Департаменті Славістики працювали три професори: д-р Яр. Рудницький, як голова почесний професор Митрополит Іларіон (д-р І. Огієнко) і проф. Яр. Розумний. Крім цього були три лектори й два помічники (рідерс).

Як елективний предмет українська мова в Манітобському університеті має повний академічний кредит в програмі студій на філософічному факультеті. Як відомо, УНСоюз уже 15 років піддержує студії українознавства в Вінніпеґу окремою стипендією за найкращий успіх в українській мові.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ТЕЛЕВІЗІЙНА ПЕРЕДАЧА В РОЧЕСТЕРІ

Рочестер, Н. Й. — Заходом культурно-освітньої референтури Відділу УККА в Рочестері відбудеться в неділю 16 травня ц. р. на телевізійній стації WROC, русло ч. 8, від год. 4-ої до 4:30 по пол. українська телевізійна передача присвячена Тарасові Шевченкові. У програмі цієї передачі виступлять конґр. Ф. Гортон, адв. В. Андрушин, голова УККА, чоловічий хор „Сурма" під дир. інж. Я. Матковського, мішаний хор Осередку СУМА „Гомін" під дир. проф. Яреми Гордія і танцювальна група „Верховина" під проводом балетмайстра Яр Кужіля. Цю програму спонзорує місцева будівельна фірма інж. Марка Лонкевича.

ВИСВІТЛЕННЯ ФІЛЬМУ ПРО МИТР. АНДРЕЯ І КАРДИНАЛА ЙОСИФА

Ню Йорк. — Почавши від четверга 6 травня ц. р., в п'ятницю 7 і в суботу 8 травня відомий український кінооператор Ярослав Кулинич висвітлює у Ню Йорку свій новий кольоровий озвучений фільм п. н. „Від Митрополит Андрея до Кардинала Йосифа". Відбувається висвітлення цього українського історичного фільму — кінокадрів : днів величі і слави Української Церкви — в Українському Народному Домі при Другій Евню в Ню Йорку, велика заля, в четвер і п'ятницю о год. 7:30 вечора і в суботу 8 травня два рази: від год. 3 до 5:30 по пол. і від год. 8-ої вечора.

КОНЦЕРТ КАЛИНИ ЧІЧКИ-АНДРІЄНКО В НІМЕЦЬКОМУ ЛІТЕРАТУРНОМУ СОЮЗІ

Ню Йорк. — В німецькому Літературному Союзі в Ню Йорку, при 6 Схід 87 вул. у Мангеттені, відбувся музичний вечір, присвячений творам на чельо і фортепіян з участю відомої нашої піяністки, професорки Українського Музичного Інституту в Ню Йорку. Калини Чічки - Андрієнко. Разом з нею виступала челістка Марґарете Дюзедав. Вони відіграли Сонату Б-дур Антонія Вівальді та Сонату Е-дур французького композитора Франсуа Франкера.Після отих „барокковиx" творів обидві артистки відіграли глибоку Сонату Г-молль Бетговена. Подаючи про цей вечір широку вістку „Н. Й. Штаатс Цайтунґ унд Герольд" з 25 березня ц. р. висловлювався з найвищим признанням про мистецтво гри Калини Андрієнко, при чому згадано про її високі музичні студії у Берліні і Мюнхені та підкреслено велику активність української етнічної групи в Америці.

72 ВІДДІЛ СУА ВЛАШТОВУЄ ДОПОВІДЬ ВОЛ. ОДАЙНИКА

Ню Йорк. — Заходом 72-го Відділу Союзу Українок Америки, що його очолюють М. Демей і Марія Душник, відбудеться тут у вівторок 11 травня о год. 8:30 веч. в залі Українського Інституту Америки при 2 іст 79-а стріт доповідь молодого українського науковця Володимира Одайника на тему „Роля нашої молоді в українсько-американському житті". В. Одайник є автором виданої недавно книжки „Марксизм й екзистенціялізм", прихильна оцінка якої була надрукована в „Ню Йорк Таймс Бук Рівю" з 21 березня ц.р.

КОНЦЕРТ ОСЕРЕДКУ СУМА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Осередок СУМА ім. ген. Т. Чупринки в Ню Йорку влаштовує в неділю 6:30 веч. в авдиторії Стайвезант Гай Скул у Ню Йорку вечір пісні, танку, музики і слова. У програмі виступи мішаного хору „Заграва", ансамблю бандуристок, танцювальних ансамблів старшого і молодшого юнацтва, музичного ансамблю та хору молодшого юнацтва, сольоспіви, деклямації та рецитації. Чистий дохід призначений на Українську гімназію при школі св. Юра в Ню Йорку.

НУРЕЄВ БЕРЕ ЛЕКЦІЇ У ВАЛЕНТИНИ ПЕРЕЯСЛАВЕЦЬ

Колишній соліст балету Большого Театру в Москві, Рудольф Нуреєв, який в минулому році вибрав свободу і був негайно заанґажований до балету Ковент Гарден-опери у Лондоні, виступає тепер з величезним успіхом разом з світової слави балетницею Марґот Фонтейн, у Метрополітен опері в Ню Йорку. Як подає „Ню Йорк Таймс" з 22 квітня ц. р. в обширній замітці „Нуреєв в Ню Йорку: Тиґр потребує стрижія" — він бере „балетну клясу з безконечними вправами і вихилясами від Валентини Переяславець на заході 57-ої вулиці" . . .

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ОСНОВНЕ — ПШЕНИЦЯ!

В. Розводов, партійний „бос" Магдалинівського району (Дніпропетровщина) у „Радянській Україні" з 8 квітня ц. р. наводить слова одного господарника про „кукурудзяні часи":

. . .Було таке — „згори" натискають: сій кукурудзу, горох. Ще й вкажуть терміни — спробуй порушити!

А про пшеницю, нашу озиму пшеницю-пашницю — чомусь у півголоса . . . Кукурудза — передусім на зелений корм, на силос, це теж багатирська культура. Її не варто скидати з артільної рахівниці . . . Але основне наше багатство — озима пшениця.

Треба відродити славу озимої пшениці.

ТРЕБА ВСЮДИ ПРИЯТЕЛЯ МАТИ

Уже два роки тому, як Є. Савчук закінчила вісім кляс школи і студію образотворчого мистецтва у Василькові (Київщина).І вже два роки марно оббиває пороги Васильківської майолікової фабрики, щоб поступити на працю до рисувального відділу.

Її не приймають. Причина? — „Нема вільних місць".

Чи так це? — запитує кореспондент часопису „Рабочая Газета" в числі з 8 квітня ц. р. і відповідає, що ні, бо за цей час прийняли на фабрику 52 особи, в тому числі 9 до рисувального відділу.

У чому ж річ? Виявляється, приймають на працю до фабрики переважно за родинними та приятельськими зв'язками.

РУКАВИЦІ, ЩО ДОЛОНІ НЕ ЗІГНЕШ

Нікопільські вальцівники одержали з Придніпровського господарства рукавиці. Але це такі рукавиці, що в них долоні не зігнеш, тверді, хоч під пресу клади. Нашивки на рукавицях із кількох шматочків гнилого хрому. Колупнеш пальцем — і вони розпадаються.

Як же в таких рукавицях працювати біля гарячих рур? — питає вальцівник Н. Недоступ у часописі „Рабочая Газета" з 14 квітня ц. р.

„ДАЙОШ ОВОЧІ, ЯГОДИ ВИНОГРАД!"

Міністерство сільського господарства Української ССР бештає господарства Харківської Полтавської, Сумської, Кіровоградської, Запорізької, Дніпропетровської та ряду інших областей за те, що занедбали сади і виноградники та мало дають овочів, ягід і винограду. („Радянська Україна з 8 квітня ц. р.).

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY. N.J. 07303

Доктрина Джансона

Про „Доктрину Джансона" широко говориться в американській пресі, яка стверджує, що вислання до Сан Домінґо морської піхоти й парашутистів створює нову еру в історії Західньої гемісфери. Між різними голосами знаходимо таку дефініцію: „Доктрина Джансона, як вона сформувалась у цьому випадку, являє собою тверду політику без жартів, яка робить усе, чого треба — військово, дипломатично й політично, — щоб перешкодити комуністам встановити в цій гемісфері другу Кубу". Ця принципова політика Джансона різниться від політики президентів Айзенгавера і Кеннеді, які не вислали були на Кубу війська навіть тоді, коли там склався виразний комуністичний уряд, ані навіть тоді, коли — за умовою з Хрущовим — Америка мала право перевірити, чи дійсно забрано з Куби совєтські далекосяжні ракети. Джансонові досить було самої загрози, що в Домініканській республіці можуть прийти до влади комуністи, щоб він вислав туди військо, не запитавши на це згоди Організації Американських Держав.

Очевидно, Джансон і його найближчі співробітники мусіли рахуватися з гострою реакцією латино-американських країн, дуже чулих на пункті втручання їхнього великого північного сусіда в їхні справи. Вони мусіли також рахуватися з криком комуністів та їхніх ліво-ліберальних поплентачів, які використовують ту подію, щоб таврувати американський „імперіялізм" та „мілітаризм". Президент уважав, що ризико „другої Куби" більше, аніж ризико отієї пропаґандивної кампанії проти ЗДА. Зрештою, він негайно протиставив їй свої заходи, щоб „інтернаціоналізувати" збройну силу в Сан Домінґо і щоб таким чином відповідальність за спокій та дійсно демократичний устрій в тій країні взяли на себе всі держави цього континенту. У цьому саме полягає різниця між доктриною Джансона і доктриною Монро з 1823 року, в якій говорилося про єдину відповідальність ЗДА за протидіяння „кожній не-американській акції, що під будь-яким виглядом погрожувала б політичній незалежності американських держав". Джансон нібито заявив своїм приятелям, що він не думає дивитися на комунізм „з вигідного становища гойдалки" — натяк на крісло, в якому Кеннеді приймав закордонних гостей. Під цими словами Джансона підпишуться всі дійсні оборонці волі проти загрози комуністичного імперіялізму, себто всі ті, які поборюють комуністичну загрозу не тільки заокругленими фразами, але й ділами.

Українці „не удостоїлися"

В Совєтському Союзі відбувається, як відомо, кожного року розподіл т. зв. ленінських премій за найвизначніші досягнення в різних ділянках науки, техніки, літератури та мистецтва.

В розподілі цьогорічних нагород, вислід якого проголошено 22 квітня, проявилася вже цілком виразна дискримінація супроти українських науковців, літераторів і мистців. На всіх десять нагород в ділянці науки тільки одну призначено українцеві — академікові АН УССР Юрієві Митропольському, за видатні праці в ґалузі математики. В техніці, в якій здобуло нагороди шість груп на всіх двадцять і три запропонованих, не відзначено колективною премією ні однієї групи з України. Не удостоїлися жадної премії українські літератори і мистці в ділянці літератури і мистецтва, що охоплює також ділянки журналістики і публіцистики, музики і концертновиконавчої діяльности, образотворчих мистецтв, кінематографії та театрального мистецтва. Пропонована в цих ділянках одна-єдина українська кандидатура композитора Георгія Майбороди за оперу „Тарас Шевченко", що її висунули Спілка Композиторів України і Вчена Рада Інституту мистецтвознавства, фолкльору й етнографії Академії наук УССР, зазнала повного провалу. Про неї не згадано взагалі у звідомленнях про розподіл ленінських премій, навіть між тими, що їх розгляд перенесено на другий рік. Гідними ленінських нагород в усіх ділянках літератури і мистецтва визнано тільки російського письменника С. Смірнова за воєнний репортаж „Брестська фортеця", московських артистів — режисера Юрія Завадського й актора Ніколая Мордвінова за виставу „Маскарад", російського композитора Леоніда Коґана за концертно-виконавську діяльність, ленінґрадського режисера Григорія Козинцева та автора Іннокентія Смоктуновського за мистецький фільм „Гамлет" і московських карикатуристів Михаїла Купріянова, Порфірія Крилова і Ніколая Соколова, які працюють під колективним іменем Кукриніксів, за... серію політичних карикатур у „Правді" і в „Крокодилі".

Вислід розподілу цьогорічних ленінських премій доводить, що він був подиктований не мистецькими, а виключно політичними мотивами, і що московський комуністичний режим здійснює щораз рішучіше прийняту комуністичною партією Совєтського Союзу настанову на „злиття націй", значить, на повну суприматію російського народу і нівеляцію всіх не-російських народів.

Любомир Калинич

НАША МОЛОДА ІНТЕЛІҐЕНЦІЯ

У нашій пресі широко обговорювано питання молоді, зокрема студентства і його відношення до старшого громадянства. Однак, досі не порушувано питання молодої інтеліґенції, себто молоді, яка вже покінчила студії і працює за своїм фахом. Цю групу молодих професіоналістів можна поділити на чотири категорії:

Перша категорія — це група найздібніших науковців, що завдяки своїй пильности і здібностям займають чільні становища в науково - дослідних державних та приватних інституціях, або працюють як професори - науковці і дослідники. Друга група цієї самої категорії — це професіоналісти в стислому розумінні цього слова. Вони є університетськими градуантами, які, відбувши кількалітню практику, склали приписані стейтами іспити на право самостійної практики і працюють здебільша на себе, позакладавши власні бюра, чи є співвласниками фірм. До цієї групи можна зачислити лікарів, архітектів, певну кількість інженерів, адвокатів, ветеринарів.

Зайняття науковців - професорів і тієї першої кляси професіоналістів, звичайно, не обмежується вісьмома годинами щоденної праці. Вони так щільно пов'язані з вимогами своєї професії, а також силою конкуренції, що мусять працювати по кільканадцять годин денно, часто включаючи і „вікенди". Внаслідок цього ті молоді інтеліґенти в більшості відійшли від українського суспільного життя і тільки при нагоді відвідують наші імпрези. Натомість вони мають нагоду репрезентувати нашу справу в наукових і професійних колах. З приємністю треба ствердити, що цю нагоду вони в більшості використовують. Ця перша категорія є абсолютною меншістю в порівнянні з загальною кількістю наших молодих інтеліґентів.

Друга категорія — суспільно заанґажовані діячі, які, після своїх повсякденних професійних зайнять, майже ввесь вільний час присвячують праці в українських організаціях. Розуміється, ця категорія також є абсолютною меншістю.

Третя категорія, назвім її категорією більшости. Це елемент, заанґажований суспільно лише час від часу — принагідно. Якщо відбувається якась надзвичайно цікава, широко розреклямована імпреза чи громадське віче, вони прийдуть і послухають. Самі, натомість, хоча і є членами якоїсь української організації, то здебільша „паперовими", і до її праці не беруться, а якщо беруться, то дуже рідко.

Четверта категорія, також, на жаль, більшости, це елемент, який з певних особистих причин збайдужів до нашого суспільно - політичного життя, до наших громадських установ, наукових інституцій, ідеологічних, не конче партійних, товариств. Ці люди байдужі також до нашого мистецького життя, до наших професійних установ. Наприкінці тижня вони шукають по часописах фільму чи міжнародного футбольного матчу, щоб якось провести час. Не знають або не хочуть знати ці молоді інтеліґенти про те, що в цей час відбуваються різні українські мистецькі виставки, доповіді, концерти, громадські віча.

Дуже типовим є у нас також явище, коли молоді інтеліґенти, одружившись, зовсім відходять від українських товариств чи інституцій, до яких належали, залишаючи ті товариства та інституції не підготованим людям. Очевидно, не маємо ми тут на увазі тих, які, одружившись, не в стані присвячувати стільки часу для суспільної праці, як присвячували перед одруженням. Говоримо тут про тих інтеліґентів, які зовсім відходять від українського суспільного життя, переносяться в інший світ — світ нових меблів, авта, хати і телевізії.

Для категорії „збайдужілих неодружених" інтеліґентів, які не знають, як провести кінець тижня, не хочуть вписуватися в члени наших установ чи професійних товариств, типовою є відповідь: „Нащо буду вписуватися до — наприклад — Товариства Українських Інженерів? Що воно мені дасть?"

Абстрагуючи від того, що це Товариство влаштовує доповіді і наукові конференції, які своїм рівнем не поступаються перед доповідями і конференціями, що їх влаштовують американські товариства, наводимо слова пок. президента Кеннеді: „Думай про те, що ти можеш дати для своєї держави, а не про те, що вона дасть тобі". Так висловився президент наймогутнішої в світі держави, яка, при всій своїй могутності, потребує помочі і вкладу кожного громадянина. Що ж і казати про нас, еміґрантів, і про наш обов'язок супроти своєї поневоленої Батьківщини!

Колись, на схилі віку, кожний з нас запитається свого сумління: Що корисного я зробив у своєму житті? Яке добро приніс для своєї нації? Чи мої діти горді будуть зі свого батька? Чи був я добрим прикладом для молодших від мене? Я закінчив університет, який забезпечив мені хліб насущний — екзистенцію, дав мені професійне знання. Але чи був я також ітеліґентом духа?

МИНУЛЕ... СУЧАСНЕ... МАЙБУТНЄ...

Для минулого —
розуму холод
в аналізах і синтезах тез,
у порівняннях з тим,
що навколо,
з тим,
що зараз росте...

Для сучасного —
все моє серце.
Я у ньому.
І ми.
І наш світ.
Усі зльоти,
падіння.
Всі герці.
В ньому ж —
сонце в траві...

Для майбутнього —
мрії крилаті,
гін в далекі незнані світи,
хоч не нам,
а прийдешнім землятам
міжпланетні шляхи вже знайти...

Міннеаполіс,
3. 2. 1965

МИКОЛА ДЕРБУШ

Леся Лисак

КОНТРОВЕРСІЙНЕ

Мені було, мабуть, шість років, коли я вперше почула це слово. Здається, що це був слітний осінній вечір, і мої батьки розмовляли про натиск польської влади з метою надати народним школам „духа паньствовеґо". І саме в цій розмові було вжите шипуче, неприємне для дитячого вуха, зовсім незрозуміле слово „шовінізм". Слово було — як сказано — чуже, але дитячий інстинкт підказував, що воно означає щось негарне, лихе... Відчував це тому, що на обличчях батьків був смуток, а в їхніх голосах журба.

Згодом це слово чулося щораз частіше, і воно стало вже зовсім зрозумілим. І його чулося з двох сторін: з „нашої" і „тамтої"... Головно в брукових польських виданнях. Там це слово, причеплене до таких висловів, як „людзє з чарним поднєбєнєм", повторювалось у різних відмінах майже в щодругому рядку...

Але дивно, коли „тамта" сторона називала нас „українськими шовіністами", мені, дитині, ніяк не хотілось у це вірити. Важко пояснити, чому, але це „обвинувачення" видавалось мені несерйозним. Дитячий ум ніяк не міг добачити, де й коли українці виявляли свій шовінізм.

Багато пізніше це слово замінили інші слова, такі як „комуністичний режим", „московський імперіялізм", „раса юберменшів" та інші. Слово, яке чомусь завжди шипіло, як казкова змія в дитячій уяві, вживалося щораз рідше.

А тепер — у цій країні — його зустрічається в пресі та розмовах ще рідше. Мабуть, нема потреби — не знаю...

Але дивним збігом обставин це слово прийшло мені на думку в останньому часі, і то властиво з дрібної причини...

... Отже прошу собі уявити, що ви маєте приятеля німця. Ви знайомі ще з воєнних років. Ваш приятель — це людина з високою освітою, незвичайно культурна, — знавець европейської літератури, музики, мистецтва. Людина з широким світоглядом, добродушна, вирозуміла. Людина, що не належала до націонал-соціялістичної партії. І головне — людина, що тоді, у воєнних роках, була приятелем українців. Допомагала їм пережити — дослівно пережити — важкі хвилини під градом куль та бомб.

Ваш приятель свого часу захоплювався навіть красою української землі й прихильно висловлювався про нашу культуру. В ті часи — хоч би тільки це — означало вже дуже багато...

І уявіть собі, що з цією гарною людиною ви обмінюєтеся листами — двічі на рік. Раз на уродини, другий під Новий Рік. Ані рідше, ані частіше — так виміряно, точно, згідно з засадами німецької точности й педантерії.

І уявіть собі, що одного разу — з приводу уродин — ви хочете зробити вашому приятелеві приємність і посилаєте йому свій есей, річ ясна — в німецькому перекладі. До речі, ви самі не перекладаєте — за двадцять років ви вже вспіли дещо призабути німецьку мову, якою колись досить добре володіли. Ви просите зробити переклад фахівця, і він це бездоганно робить.

Отже ви посилаєте вашу річ приятелеві. Ви робите це з двох причин: поперше, щоб познайомити його з вашою теперішньою працею, подруге, — щоб сказати, що ви не забули землі, на якій колись зустрілись. Тема вашого есею боротьба вашої землі — яку він теж любив — за волю.

Ви зовсім не сподіваєтесь ані похвал, ані навіть якоїсь менше чи більше об'єктивної критики. Ви навіть не сподіваєтесь скорої відповіді.

Але тут несподіванка: відповідь приходить негайно, майже зворотною поштою. В ній, як звичайно, подяка за пам"ять, поздоровлення і приблизно такі слова: „Мені приємно, що навіть тепер, у країні, де панівною мовою є англійська, ви доцінюєте красу нашої німецької мови. Бо це — мова справжньої великої літератури. Згадаймо хоч би її монументальні початки — славетного Мартина Лютера... Це ж мова, якою писали свої безсмертні твори Шіллер і Гете... А що вже говорити про Тому Мана (вичислено його найважніші твори) та безліч інших. Або хоч би взяти лібретта опер — вони здебільша в німецькій мові.."

Досить цитат. Картина ясна. Але прошу — не робім жадних висновків із цих слів. Це ж писав ваш приятель, людина прихильна до вас, людина, яка ні за що в світі не хотіла б — свідомо — зробити вам прикрість.

Постарайтесь зрозуміти: ваш приятель зовсім не мав нічого лихого на думці. Він навіть не мав наміру повчати вас, бож завжди доцінював вашу інтеліґенцію...

Це, мабуть, ви зробили помилку... Пощо було писати про змагання українського народу до волі? Краще було написати про щось зовсім невтральне — наприклад, про весняні квіти. Бо ваш приятель побачив у вашому есеї тільки одне: свою прекрасну німецьку мову... Це його зворушило... саме ця мова — його рідна мова. На його думку, вона — найкраща, найдостойніша мова в світі... Бо ваш приятель — німець.

Було б грубим нетактом ужити по цій розповіді оцього шорсткого, неприємного для вуха слова, про яке говорилося на початку. Ви хочете — і ви збережете добру пам'ять про людину, яка допомогла вам у важких часах.

Але вам вільно висловити в думці одне бажання: щоб ми, українці, думали про свою мову й свою культуру з такою самою самопевністю й дрібкою зарозумілости, як він, цей німець, думає про свою. Даруйте за контроверсію... саме з такою дрібкою „позитивного шовінізму"... Аджеж, коли хтось цитує Мартина Лютера — ми хочемо сказати „Іван Вишенський" — коли мова про Шіллера — відповідь „Шевченко" — при нагоді не зашкодить і гетьман Мазепа... Імен та фактів не забракне... Бо, спираючись на теорії умовности, кожному слову людської мови можна надати відмінного характеру. Чи не придалось би нам часом трішки... „українського шовінізму"?

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ПІКЛУВАЛЬНИЙ ДІМ

Всюди добре, а вдома найліпше — старе прислів'я.

Дім, родина — щастя. Але як же багато людей того дому, тої родини не мають! До цього спричинились у великій мірі політичні події — світові, а, зокрема, поневолення червоною Росією нашої Батьківщини, де „навіть молитись ворог не дасть". У зв'язку з цим появилась масова еміґрація, що потягнуло за собою і розбиття родин.

Політичні та економічні події змінили й характер домів. Коли ми приїхали до Америки, не надто мило вразили нас американські доми, де дорослі, одружені діти і батьки не хочуть жити в одних „апартаментах". Це пояснюється браком місця, розміщенням кімнат і т. д. Правда, інакше виглядає у власників одно- чи двородинних домів, де частіше можна бачити бабусь і дідусів. Але й там вони люблять жити окремо.

Проживши 15 років в Америці, ми зрозуміли такий спосіб життя.

Висока життьова стопа американської родини заставляє працювати чоловіка і жінку. І тому дуже часто такі доми із заслоненими вікнами та закритими на ключ дверима чекають присмерку, коли його власники вернуться з праці. Якщо в такій родині є дідусь чи бабуся — не кажу невиліковно хворі, але немічні зі старости — то в такій атмосфері їх почування не найкращі.

Це саме відноситься і до старших бездітних людей, що втратили подруга, — дуже рідко буває, щоб чоловік і жінка разом вмирали. А скільки є в нас самітних мужчин і жінок у похилому віці!

Піклувального дому треба і для невиліковно хворих, і для реконвалесцентів, і для немічних людей.

Користі, які мали б мешканці такого дому докладно описав д-р Богдан Олесницький в статті „Важлива справа" („Свобода" з 29 квітня б. р.).

Також матеріяльні і моральні користі матиме родина особи, що потребує опіки. Така родина, знаючи, що дорога для неї особа має добру опіку і є задоволена, зможе нормально працювати, а не терпіти болів разом з хворими.

Не розуміють молоді старших. І це нормально, бо вони живуть молодістю — здорові. Старшим все щось долягає.

Не розуміють здорові хворих, поки самі не перейдуть якоїсь хвороби. Найкраще розуміє хвора людина хвору людину. Це бачимо по шпиталях. Там нема расизму. Там один одному послуговує з посвятою.

Тому український піклувальний дім є першою потребою нашої спільноти.

Хто має дати фонди? Всі, що дивляться на задні колеса. Якщо доля якогось жертводавця заведе його до піклувального дому, то такий жертводавець матиме моральне задоволення, що й він причинився до будови цього дому. А добре почування — один з найліпших ліків.

Якщо доля для когось буде ласкава і здоров'я його не потребуватиме цієї установи, то може якраз той даток - жертву Бог почислив йому на конто його здоров'я.

Дипломом зрілости нації для державного життя є її жертвенність на релігійні, суспільні, культурні та добродійні цілі. Тому привітаймо д-ра Б. Олесницького з його пляном. Будьмо щедрі і складаймо пожертви на український піклувальний дім!

Марія Післяєвська
Ричмонд Гіл, Н. Й.

НЕ „ПІКЛУВАЛЬНИЙ", А „ОПІКУНЧИЙ"

Останнім часом на сторінках „Свободи" появився новий чудернацький термін „піклувальний дім". Досі ми знали: „дім для старих", „дім для старців", „старечий дім", „захист", навіть „дім для пристарілих".

Інституція, довкола якої розгоряється дискусія, має дбати не так про старих людей, як про невиліковно хворих, про реконвалесцентів — осіб, що видужують після якоїсь хвороби чи травми, про немічних осіб. В англійській мові таке слово є: „норсінґ говм". У нас його, на жаль, нема.

Мені здається, що, як назва для такого роду інституції, найбільше підходило б: „опікунчий дім" або „дім опіки". Слово „опіка" має ширше значення, як „піклування", і воно покриває всі форми догляду і дбання про старих, немічних та реконвалесцентів.

С. Луценко
Ню Йорк

ПРО „ТРАДИЦІЮ І ПЕРЕСУД"

У своїй статті „Традиція і пересуд" (23 квітня) д-р М. Кушнір правильно звернув увагу на те, що ми невміло подаємо дітям і молоді нашу традицію та культурні вартості.

Це, зокрема, замітне в дитячій літературі, де ми головно спираємось на сільських мотивах (так, як у совєтській літературі на колгоспних!). Ось так ми виховали собі тепер і молодих мистців, багато з яких вважає, що до українських журналів треба рисувати ілюстрації — з босими ногами, з одною дерев'яною ложкою для цілої рідні і т. д.

У молодечій літературі, в ілюстраціях, як і у вихованні — романтика є дуже потрібною, але треба давати дітям також постаті, з якими вони зможуть себе тепер і тут ідентифікувати й наслідувати.

Л. М. Л. Журба
Трентон

ВДРУГЕ НАРОДЖЕНИЙ

Народитися можна раз. Але в совєтській дійсності, виявляється, можна зробити це й двічі. Так, так! Чорним по білому написав про це Михайло Рослик 4 квітня ц. р. в часописі „Культура і Життя".

Мова йде про драматурга Івана Дніпровського, автора багатьох п'єс і, зокрема, нашумілого „Яблуневого полону". Справжнє ім'я і прізвище драматурга — Іван Шевченко.

Цей же Михайло Рослик пише, що до недавнього часу молодому читачеві і театральному глядачеві ім'я Івана Дніпровського було мало відоме. Тільки в 1964 році у видавництві „Дніпро" вийшов однотомник вибраних творів письменника, і, мовляв, І. Дніпровський удруге народився.

Необізнаному читачеві так і невідомо, що трапилося з Іваном Дніпровським. Не пише про це й Михайло Рослик у „Культурі і Житті". А загинув драматург десь після 1933 року, коли Москва нищила голодом українське село та місто, а письменників, які „не йшли в ногу" — розстрілювала.

Тепер Івана Дніпровського помалу регабілітують.

П. Панасенко

Анатоль Юриняк

КРАСНО ДЯКУЄМО ЗА МИСТЕЦЬКИЙ ПОДАРУНОК

Жанна д'Арк у поставі торонтського театру „Заграва" 27-го березня 1965 року в авдиторії школи Шопена.

(2)

Дуже багато мистецького навантаження несе на собі головний (поза самою Жанною д'Арк) світський персонаж — Карл-Дофен. Оте „тонке філософічне мереживо думок і міркувань автора" (про яке свого часу писала українська преса в Торонто) найбільше, власне, і доносить до авдиторії цей сибарит із незвичайно розвиненим самокритицизмом і гостро-проникливою обсервацією свого жалюгідного оточення і взагалі суспільства. Нам не доводилось бачити на сцені іншої креації Карла-Дофена, але ми певні, що цей персонаж відтворений арт. Лялькою бездоганно.

Цей ніби наївний, невинночистий погляд блакитних очей, ці делікатні, м'які жести, зовні несмілива, хлоп'ячого тембру мова, яка це незвична, оригінальна „рамка" для повних тонкої спостережливости і глибокої іронії незвичайно дотепних завваг і сентенцій цього „дорослого хлоп'яти" та безпретенсійного двірського філософа! Він сам дивується чому саме з нього конче хочуть „зробити короля".

І лише, коли за цю справу взялася Жанна д'Арк, а французьке військо, з нею на чолі, почало раз-у-раз перемагати англійців, Карл-Дофен з цікавістю життєлюба увійшов у свою королівську ролю, не перестаючи в душі бути циніком і сибаритом. І коли Жанна д'Арк потрапила в полон, і воєнне щастя відразу від французів одвернулося, Карл-Дофен негайно вирікається свого коронування, вчиненого заходами Жанни д'Арк. Бо він згоден лише „гратися в короля", але не боротися за королівство і Францію.

Здається, трудно знайти дальші собі внутрішньо, взаємно більше протилежні персонажі як Інквізитор і Карл-Дофен. Але напевно в авторському задумі вони з'явилися паралельно і водночас — як екстремні образи, що з них кожен по-своєму — лише, сказати б так, з протилежних кінців — переконливо ілюструють либонь давно виплекану, дуже важливу в творчості Ануї тезу. Її можна сформулювати так: ніщо не забрало стільки людських жертв, як великі ідеї великих реформаторів „ущасливлювачів людства".

Про героїню п'єси, її живе втілення на сцені — Валю Орловську скажемо наостанку. Тепер же подамо про двох „позасудових" персонажів, з якими пов'язана діяльність героїні, ще коли вона була на волі.

Це — зальотник Роберт де Бодрікур (арт. В. Довганюк) і „чудовий велетень"-вояк Ля Гір (арт. Т. Парченко).

Виконуючи своє покликання — визволити Францію з чужинецької неволі, Жанна д'Арк мусіла дістатися до міста Шінон, де перебував з невеликою, зневіреною в своїх силах армією такий же зневірений Карл-Дофен, наслідник французької корони.

Доступ до нього міг уможливити власне отой згаданий зальотник де Бодрікур. Сцена зустрічі Жанни з де Бодрікуром належить чи не до найкращих у п'єсі — така вона невимушено грайлива, розцвічена, дякуючи блискучій грі партнерів. Спостерігати за перипетіями цього своєрідного „змагання на вершинах" двох талановитих акторів — справжня насолода для глядача. А ще ж яку сатисфакцію має глядач, коли бачить, що перемогла сільська дівчина, надхнена вірою в своє післанництво! Патентований зальотник де Бодрікур крок за кроком улягає силі незвичайної вірі та хистові Жанни д'Арк і вкінці згоджується сприяти їй біз усяких попередніх умов.

Зовсім інакша — вже не в пляні „взаєморозвідки" чи взаємовивчення під плащиком звичного флірту, а в пляні чистої любови та ентузіястичної віри в обов'язковість і святість спільної справи — відбувається зустріч Жанни з вояком Ля Гір.

Бурхлива поява Ля Гіра на сцені в першу мить нагадує появу Перелесника з „Лісової пісні" Л. Українки. Але не хизування і облудні лестощі прозирають з кожного його жесту і слова: він безмежно щасливий, що може пліч-о-пліч супроводити Жанну в наступі на ворога. Досконало відтворено (враховуючи мінімальні сценічні засоби) момент полонення Жанни.

До речі: хоч назагал усі актори-учасники імпрези говорили поправною українською мовою (маю на увазі головно вимову слів і звуків, бо чистоту лексики забезпечив автор перекладу — А. Мирош), то в устах Парченка-Ля Гіра українська мова явила свою красу в повнім блиску: від найніжніших нюансів мови закоханого мрійника до невинно-безпосередніх (ніби „панібратських") дотепів-заувваг на адресу Церкви та її святощів — аж до буревійної „громовержної" мови одчайдуха-вояка на адресу ворога.

Щоб не забирати надто багато місця, ми змушені про низку другорядних та епізодичних персонажів обмежитися загальною заввагою, що — чи творячи тло (ось як обидві королеви та коханка Сорель для Карла-Дофена, а вартові вояки та кат — тло в'язниці й суду), чи характеризуючи „передісторію" героїні (Батько, Мати, Брат), вони (то пак, відповідні актори) досить сумлінно виконували своє завдання і сприяли увипукленню і якнайповнішому звучанню головних мистецьких образів п'єси. Натомість мусимо до попереду сказаного про героїню п'єси ще дещо додати, щоб заокруглити живий портрет.

Уже в першій половині дійства у нас створилось враження, що арт. В. Орловська явила нам „авторську" Жанну д'Арк, тобто зуміла подати адекватну сценічну креацію цього невмирущого витвору мистецького генія драматурга. І таке враження залишилося і по скінченні вистави. А треба сказати, що взагалі роля Жанни д'Арк — хоч і дуже принадна і вдячна для талановитої артистки (безталанній нічого про цю ролю й мріяти!), то водночас і вельми трудна. За цю трудність свідчить вже широченний діяпазон образу: селянська дівчина, без жадної освіти і ширшого життьового досвіду, а проте — знавець людських душ, „майстер психології" та незрівнянний дипломат, що навчає „дипломатичних кроків" самого Карла Дофена; ентузіястичний і вольовий командир, безстрашний воїн на полі бою (хоч і плаче пізніше на вид крови і людських трупів); нарешті — єдина справжня християнка (якщо не рахувати Брата Лявеню, що вкінці схибив своїм сліпим послухом), бо прощає своїм несправедливим суддям та приймає мученицьку смерть, остаючись вірною своєму по-

(Закінчення на сторінці 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Степан Куропась

ШИКАГОВСЬКА ХРОНІКА

УНС патронував змаганням української „бовлінг" дружини та постарався про трофеї для цього турніру. Головна радна Г. Олек була занята змаганнями, бо вона є президентом цієї кругольної Ліги. Всі головні урядовці УНСоюзу, крім головного радного Тараса Шпікули, були присутними на бенкеті по змаганнях, де переможцям роздано трофеї УНСоюзу.

Річні Збори Відділу ОбВУА, що відбулися 10квітня, були нечисельні (28 осіб), хоч на реєстрі є 130 осіб, з чого лише половина платить вкладки. Колишні команданти сотень і куренів УГА тепер сиволосі дідусі, кріпилися на дусі і деякі з них мріяли ще про поворот на Україну. Голова відділу проф. Заплітний здав звіт з діяльности (секретар уступив), а п. Матійців касовий. Нема надії на поворот на Україну, братія відходить одна за одним, а молоді ветерани інших неукраїнських армій на збори не прийшли. Нема в ОбВУА зовсім бувших стрільців чи підстаршин, самі старшини. мали ми до приходу нової еміграції Стрілецьку Громаду і там було навпаки! Що сталося з тисячами стрілецтва, що стоїть осторонь своєї організації?

Міжнародна Стріча Скавтів мала у нас місце з нагоди роковин уродин заснування Жіночого Скавтінгу. Представники різних народів до поляків і литовців включно були заступлені, українців не було. А шкода, бо така участь, це ширення правди про Україну і розголос про наші визвольні змагання.

Стріча відбулася на Вабат евню!

Чвірка відомих громадян, проф. Гігінс університету Юрій Пундик, Я. Гайвас, О. Зінкевич і Р. Шраменко гостювали в нашій громаді і мали два виступи. Справа зустрічей з українцями була теж дискутована. Можна ствердити, що публіка була спокійна і справи українського націоналізму, зустрічей, УККА були дискутовані холоднокровно в противенстві до Ню Йорку. Ті, що забирали слово, були тої думки, що москалям і комуністам треба ставити чоло, треба наступати, а не утікати перед кількома комуністами, бо тоді лише можемо говорити про український визвольний фронт в Америці, який має помагати визволятись Україні, тепер і в слушний час збройної розправи з ворогом.

Шевченківський Концерт 14 березня, не заповнив залі Школи Шопена, що має 900 місць. Програма була коротка з участю солістки Тамари Лихолай. Хор „Сурма" дописав, її диригент проф. Іван Трухлий умів підобрати і вивчити відповідний репертуар. Головний секретар УНСоюзу Я. Падох мав головну промову. Він майстер від промов, а Шевченко — це його улюблена тема, не можна було мати кращого промовця! А люди? На 60,000 у місті, 600 на концерті. Судіть самі, бо як я напишу, будуть гніватися, мовляв образа для громади!

Комюніти Симфоні Оркестра дає щороку 3 концерти в Торн Ґолі Університету Нортвестерн. Я мав нагоду бути на одному з них 7 березня.

Концерт оркестри, в якій виступають союзовці Вол. Чижик, Мирон Дуда і Марія Федьків, — це була приємна, зворушуюча симфонія розмов різних вокальних інструментів, з них найбільше скрипок, які виробляє п. Плетеняк, що разом з п. Дідченком працював в тому фаху в Німеччині.

Виглядало, що скрипки на кив палички диригента Лева Стайна з собою розмовляли, перегукувались з челями і перекликались з різними трубками і трубами. Симфонію приємно доповнювали флейти! Піяніста Степана Стайнберга публіка викликувала кілька разів.

Спортове Товариство „Леви" яке як 399-ий відділ УНСоюзу носить ту саму назву, має вже власний дім і добру домівку для своєї діяльности.

Звичайно, мають теж морґедж, шкода, що не в УНСоюзі, бо ми за такими добрими інвестиціями шукаємо! Але пропало — дістали деінде.

Пишу кілька слів про них тому, що своєю жертвенністю вони перевищили „Пласт" в Ню Йорку. Бо малий гурт „Левів" і симпатиків зібрав до кінця лютого (за 3 місяці) 16.536 дол. пожертв на свій дім. Найбільшими жертводавцями є д-р Хрептовський 1.100 дол., д-р Соколовський і В. Шлапак по 1 000 дол. а по 500 дол. зложили Винниченко і Лезкович, а „Леви", від. УНСоюзу 399-ий, зложив 801.30 дол. Гратулюємо!

Де наша молодь — тема вже зійшла зі шпальт „Свободи" і інших газет. До цієї теми я хочу додати, що Василь Жовтонога, роджений в Шикаґо а вихований в Лос Анджелесі, дістав стипендію Ровдса і студіює тепер в університеті в Оксфорді в Англії. Студенти-стипендисти Ровдса, — це сметанка американських університетів. Їх вибирають з-поміж 200 університетів Америки і іспити є дуже трудні. Ссипенистами Ровдса м. і. були державний секретар Раск і підсекретар Волт Ростов.

Молодий Жовтонога студіює філософію і як інші стипендисти того імени подорожують по Европі, працюють в різних бібліотеках, роблять археологічні досліди і вправляють спорт в Альпах.

З нагоди одного бенкету в Оксфорді Василь був тостмайстром, на якому були різні державні мужі і політики, між ними і б. прем'єр Англії Мек Міллен!

Ось, де молодь!

Я купив фарму і хочу тим похвалитися. І то не фарму, бо я мав фарми передтим — а такий старокрайовий фільварок в селі, що має 13 номерів і пошту та школу. Пишу це тому, бо час до часу замість волочитися по всіх імпрезах і писати про них, буду писати про фарми.

Отже тим разом скажу: маю 46 дійних дійних корів і 22 штук. ялівнику, і недавно купив бугая, що в 1963 р. був стейтовим чемпіоном Норт Дакоти. Фарма віддалена 55 миль від Шикаґа година їзди автострадою. Є там ставок (нема млинка), є вишневий і інший садок. Сам не фармую, я є лише джентелменфармер, двоє людей-подружжя з господарською освітою працюють, а я є управителем дібр. Це перше моє зайняття, яке я мав в 20 роках в добрах князя фон унд цу Ліхтенштайн. Як піду на пенсію, піду жити постійно до хати в парку і садку, а тепер ходжу по мітинґах фармерських організацій, бо треба відновити своє знання рільництва.

Як бачу, Америка не вірить в сівозмін, це журба минувшини, сказав фармер Гарст з Кун Репідс, Айова, що сіє 2.100 акрів кукурудзи цього року.

До речі, він в себе гостив Хрущова.

Пізнався я з дівчиною з України, що приїхала 6 місяців тому з рідних земель. Вона студіює американське рільництво, скінчила сільськогосподарську високу школу.

В розмові з нею, хоч вона прекрасно володіє українською мовою, я довідався, що вона не знає про нашу визвольну боротьбу, Петлюру і т. подібне. Я дорікав їй за те. А звідки я це маю знати? У нас цього не вчили, книжок на ту тему нема. Що чула від батьків те й знаю. Чому у вас в Києві і скрізь, де я був, говорять по московськи?! А у Вас чому на вулицях говорять по англійська?

Ми дома говоримо по українськи, а на вулиці по російськи, бо це мова державна!

Чи це наша вина?

Шкода, що лише 10 мінут часу мав я, щоб поговорити з нею. Куди виїхала, не знаю — як з нею стрінуся, напишу більше.

Д-р Мирослав Сіминович, скінчив 80 літ життя і з того приводу Українське Лікарське Товариство влаштувало в його честь бенкет. Він був першим президентом Товариства. На жаль, ювілята не було на бенкеті, бо він нездужає і в лікарні приходить до здоров'я.

Я сам був деінде і не був на бенкеті, але з того, що сказав мені мій син Мирон, була це достойна імпреза з участю генерального вікарія монс. Паськи і о. дек. Білецького з катедрального собору св. Володимира.

Д-ра Сіминовича, що довгі роки займав різні становища в громаді, я пізнав найкраще з нагоди світової виставки в Шикаґо в 1933 р., коли він був президентом, а я секретарем Української Виставкової Корпорації, що мала на Виставці свій павільйон-село, виставлений по пляну Технічного Товариства у Львові — пляну покійного інж. Рижевського.

● **У Франкфурті в Західній Німеччині, на судовій розправі** проти членів адміністрації страхітливого кацету в Освєнцімі (Авшвіці) 58-річний підсудний Освальд Кадук признав, що він брав участь в найбільших злочинах, спомини яких ніби довели його до нотирійного пиятства. Розправа у Франкфурті триває вже від 20 грудня 1963 року й мала 153 засідань. Численні свідки ствердили, що Освальд Кадук належав до найгірших садистів, які били і вбивали невинних в'язнів.

✠

З сумом повідомляємо Друзів і Знайомих, що в неділю 2-го травня 1965 року помер нагло в Ню Йорку

бл. п.

ГРИГОРІЙ МАКОГІН

Покійний род. в с. Дроговиже, Львівської області, 1908 р.

ПАНАХИДА — в четвер, 6-го травня вечером в похоронному заведенні П. Ярема в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 7-го травня 1965 р. з похоронного заведення до церкви св. Юра о год. 10-ій ранку, а відтак на цвинтар Gate of Heaven Cemetary, Mt. Pleasant, N.Y.

ДРУЗІ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. МАРІЇ з ДИБІВ ШАНКОВСЬКОЇ
яка померла 10-го квітня ц. р. в Клівленді, Огайо
на допомогу Українським Дітям в Бельгії склали:

Христина і Юрій Навроцькі	$10.00
Ірена і Ярослав Падохи	$10.00
Емілія і Роман Рогожі	$10,00
Стефанія і Михайло Салдани	$10.00
Володимир і Віра Сушків	$10.00
Омелян і Марія Сушків	$10.00
Євгенія Тріска	$10.00

✠

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в дні 5-го травня 1965 року в Шикаґо на 74-му році свого трудолюбивого життя, після довгої і важкої недуги заосмотрена Найсвятішими Тайнами відійшла у Вічність наша Найдорожча Мама, Сестра і Бабця

бл. п. СТЕФАНІЯ З МОСОРІВ

ТАБЕНЦЬКА

уроджена 2-го травня 1891 р. в Рибниках, пов. Бережани.

ПОХОРОН відбудеться в суботу 8-го травня 1965 р. з похоронного заведення Михайла Капюка в Шикаґо, о год. 9-ій ранку на цвинтар св. о. Миколая.

Горем прибиті:

діти: ДАНУСЯ ГОРОДИСЬКА з мужем ОРЕСТОМ і внуками ОРЕСТОМ і АНДРІЄМ
ЗБІГНЄВ з дружиною ВАРВАРОЮ і внуками ІВАНОМ, МАГДАЛЕНОЮ і СТАНИСЛАВОМ
зять: ПЕТРО ПОСТОЛЮК з внучкою ІРЕНОЮ
брат: ВОЛОДИМИР МОСОРА
сестри: ХРИСТИНА ВОЛИНЕЦЬ
ДАРІЯ СТАНЬКО
МИРОСЛАВА ГАВРИЛІВ
братова: МИХАЙЛИНА МОСОРА з родиною

СПОРТ

Редагує: В. Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„ТРИЗУБ" — УСК НЮ ЙОРК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

В неділю, 9-го травня о год. 2:30 по полудні на грищі при 29-ій і Камбрія вулицях у Філядельфії відбудуться другі змагання фіналу Сходу за футбольний чемпіонат і Чашу ЗДА між двома чільними українськими дружинами Америки. Перша зустріч минулої неділі в Ню Йорку закінчилася скромною перемогою УСК-у Ню Йорк 1:0. Сума воріт двох фінальних гор вирішить переможця і репрезентанта Сходу до фінальних змагань з репрезентантом Заходу за першість і Чашу ЗДА 1965-го року.

ТУРНІР ВІДБИВАНКИ ЗА ПЕРШІСТЬ УСЦАК НА СОЮЗІВЦІ

В суботу і неділю, 8-го і 9-го травня на відпочинковій оселі УНСоюзу „Союзівці" відбудуться змагання відбиванкових дружин чоловіків і жінок за першість Українськoї Спорт. Централі Америки і Канади. Початок змагань в суботу, о год. 10-ій ранком. Участь в турнірі беруть по два репрезентанти в конкуренціях чоловіків і жінок від делеґатур УСЦАК на терені Канади, Півночі і Сходу ЗДА. Як один з представників Канади виступить в турнірі дружина молодих пластунок „Вемедики", яка недавно здобула чемпіонат юначок цілої Канади. Керівником змагань буде ланковий відбиванки СУАСТ-Схід д-р М. Снігурович.

**

ПРАЦЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ

Управа Української Спортової Централі Америки і Канади започаткувала свою працю зверненням до молоді, щоб вона плекала спорт і тіловиховання як найкращі чинники у творенні здорової української людини, родини та спільноти. Поряд з поступом науки, економіки і культури повинно розвиватися фізичне виховання, яке мусить здобути безсумнівне місце в житті нашого суспільства. Зокрема в сучасному побуті нашої молоді, розніженої вигодами життя, нам конечно дбати про гармонійне поєднання духових багатств, моральної чистоти та фізичної вправности і досконалости.

Маючи на увазі необхідність посилення діяльности Централі, Управа УСЦАК відбула наради, на яких вирішено ряд питань зв'язаних із організацією першостей УСЦАК.

Відбиванкові першості вирішено відбути в цьому році вперше на терені Сходу, щоб вможливити участь в них всім чотирьом фіналістам СУАСТ-Схід. Ці першості на „Союзівці" є вислідом вичуття потреби втягнути до тіснішої співпраці з іншими делеґатурами і Централею спортових осередків Сходу ЗДА.

Легкоатлетичні першості заплянoвано в Торонті, або в Клівленді в днях 28-го і 29-го серпня ц. р.

Футбольні першості УСЦАК юнаків відбудуться вперше в цьому році в групах молоді до 15 років і юнаків до 19 років. Турніри обидвох вікових груп будуть відкриті для всіх зголошених дружин, без уваги на їх місця в першостях делеґатур. Управа УСЦАК старатиметься спеціяльно вплинути на Проводи Товариств, яких перші дружини заанґажовані у професійних грах, щоб їхні молодечі одинадцятки взяли участь у всеукраїнських першостях футболу.. УАСТ „Львів" Клівленд погодилося влаштувати турнір молоді до 15 років у днях 13-го і 14-го червня. Турнір юнаків до 19 років мав би відбутися в Торонті, або Дітройті в тому самому часі.

Вирішено реактивувати першості Централі в шахах і настільному тенісі, індивідуальні і дружинові. Вони мали б відбутися в зимових місяцях 1965 - 66 років.

В діяльності Референтури Відзнаки Фізичної Вправности відмічено постанови Головних і Крайових Управ СУМА і Пласту Америки і Канади, щоб при юнацьких іспитах вимагати складання вимог ВФВ.

Для відзначення 10-річчя УСЦАК заплянoвано відбути ряд міжнародніх зустрічей — змагань із репрезентантами балтійських народів у кількох ділянках спорту (теніс, футбол, легка атлетика, відбиванка). В тому напрямі вже започатковано листування з Об'єднанням Балтійських Спортових Товариств Америки і Канади.

Індивідуальні тенісові першості відбудуться і в цьому році на „Союзівці" під господарюванням КЛК Ню Йорк, в святочний час „Дня Праці". Клюбові тенісові першості будуть переведені в двох групах, яких першуни мали б розіграти фінальні змагання за дружинову першість Централі. До групи Північ належать „Леви" — Шикаґо, „Черник" — Дітройт, „Львів" — Клівленд і „Львів" — Торонто. До групи Південь приділені „Тризуб" — Філядельфія, „Чорноморська Січ" — Нюарк і КЛК Ню Йорк.

Управа УСЦАК надіється, що заплянoвану працю зможемо спільно зреалізувати при тісній співпраці Товариств і змагунів з Централею та при повному розумінні ваги спорту в рідному середовищі.

Ярослав Хоростіль
голова УСЦАК

УСК — „ТРИЗУБ" 1:0

Ню Йорк, 2-го травня. — Склад УСК Ню Йорк: Яблевський, Родріґез, Н. Янг, Кравець, Паз, Бредлі Шейферс, Шмотолоха, Пирдон, МекКолґен (Сметтирст), Кіляр (МекКолґен). Склад „Тризуба — Філядельфія: Новелля, Бородяк, Рач, Джуліо, Луна, Ілай (Кунга), Бонелля, Мендез, Ферейра, Сото, Яковина. Суддя: Пітерс. Глядачів понад 3 000.

В дружині УСК-у бракувало, мимо запевнень Управи перед зустріччю про повний склад, оборонця Дж. Янґа та лучника Ірфелта, які мусіли взяти участь у змаганнях збірної в Канаді. Сметтирст увійшов на грище після десяти хвилин гри в нападі Кіляра, який не мав багато нагод проявитися в цьому короткому часі. На воротах „Тризуба" гарно вив'язався новий воротар Новелля. Він не винний у пропущених воротах, які впали на 79-ій хвилині після наріжняка спрямованого головою до воріт. Сметтирста удар головою відбився до воріт від Джуліо, який, крім крім цього нещасливого „уділу" у воротах, заграв вповні задовільно.

Дві дружини представляли два протилежні стилі гри. Кращою була для ока глядача перша половина, в якій „Тризуб" перевів цілий ряд гарних акцій. Все таки брак викінчення їх дальше підтверджує брак стрільців у нападі „Тризуба". Одинадцятка УСК-у, маючи за союзника своє грище, вела гру довгими подачами та викінчувала акції стрілами по воротах. До добрих стрільців УСК-у треба в першу чергу зачислити в цій зустрічі В. Шмотолоху, який теж жертвенно працював та вертався за м'ячами навіть до лінії своєї шістнадцятки. Його вільний удар з віддалі 16 метрів понад „мур" тризубівців був найближчою до воріт нагодою в ряді стрілів по воротах „Тризуба". Була виразна різниця в системах гри нападів, але лінії помочі і оборони в дефензивних акціях виявили велику подібність завзятою і розважною грою, що і було причиною малоцифферного висліду змагань.

в. с.

„ЛЕВИ" — „ЮТС" 1:0
„КРИЛА" — „КІКЕРС" 1:1

Шикаґо, 2-го травня, — „Леви", новак Вищої Дивізії, перемогли скромним рахунком 1:0 другого новака, сербську дружину „Ютс". Разом з попередньою точкою, здобутою у зустрічі з „Крилами" (вислідом 1:1), „Леви" мають на своєму конті 3:1 точок і 2:1 воріт. Першу півгру „Леви" заграли дуже добре, хоч і проти вітру. Після перерви сподівалися симпатики, що „Леви" здобудуть з вітром декілька воріт, але змагання вирішили одинокі ворота, які здобув ще на 38-ій хвилині молодий 17-річний Буш з подачі Бульби. „Леви" сильно переважали в другій половині але слабо стріляли і їх легкі м'ячі ставали добиччю доброго воротаря сербів. Кінцеві хвилини були бурхливі через провокаційну поведінку змагунів „Ютс", але судді зуміли довести змагання до кінця.

Склад „Левів": Банах, Еліяшевський, Форович, Батиста, Крат, Діяз, Нога, Буш, Козій, Бульба, Ліонартович, Дижурко і Освальд. —

Сумівські „Крила" зустріли цього ж дня минулорічного чемпіона Вищої Дивізії, з яким здобули нерішену 1:1. Після цієї зустрічі мають „Крила" 2:2 точок і 2:2 воріт. Одинокі ворота для „Крил" стрілив у першій половині з вільного удару їх штопер Павло Надзікевич. Вирівняння для „Кікерс" здобув Ронґе, використавши нерішучість воротаря Романа Куца.

Резерва „Левів" здобула першу перемогу сезону в зустрічі з „Ютс". В змаганнях, які закінчилися вислідом 1:0, стрільцем воріт був Рибак. Резерва „Крил" програла з резервою „Кікерс" з вислідом 1:3. Юнаки „Крил" зремісували з юнаками „Іґелс" 0:0.

В неділю, 9-го травня — „Леви" грають з „Марунс" о год. 1-ій по полудні в Ганзон Парку. **Петро Головатий**

УСПІШНИЙ СТАРТ ФУТБОЛІСТІВ „ЛЬВОВА"

Клівленд, 2-го травня. — У перших змаганнях новоствореної Футбольної Ліги Лейк Ірі переміг УСК „Львів" дружину „Ганґеріян С. К." вислідом 4:1 (4:0). Стрільцями воріт були, Девич 2, Скора 1 і Пуштай 1. В чергових ліґових змаганнях в неділю, 9-го травня, о год. 4:45 на грищі Трімонт Філд, противником „Львова" буде семикратний чемпіон стейту Огайо „Джермен Амерікен С. К.".

Команда доросту „Львова" (вік 10 - 15 років) дебютувала в ліґових розграх перемогою над „Джермен Сентер" вислідом 2:0, в якій виказала добре технічне заавансовання і завзяття. Стрільцями воріт для доросту „Львова" були: Росул і Данилевич.

С. Маланчук

„ДОВБУШ" ВЗЯВ УЧАСТЬ В ТУРНІРІ СХОДУ ЗДА

Вайт Плейнс, 24-го квітня. Жіноча дружина відбиванки УСТ „Довбуш" з Ню Гейвену взяла участь в турнірі восьми сильних відбиванкових дружин Сходу ЗДА. Змагання жінок відбувалися в двох групах по чотири дружини. „Довбуш" здобув у своїй групі друге місце за дружиною Торрніґтону, від якого ділила „Довбуша" тільки різниця точок (при рівному числі виграних сетів). В рішальній зустрічі за перше місце групи і право на участь у фіналі „Довбуш" потерпів поразку одним сетом, так що до фіналу ввійшов Торрінґтон. Дружина „Довбуша" грала в складі: М. Антонишин, Л. Бойко, М. Маковська, В. Вальницька, З. Снігурович (капітан) і В. Ширай.

ФУТБОЛЬНІ ВИСЛІДИ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ

Неділя, 25-го квітня:

УСК Бріджпорт виграв 4:2 мистецькі змагання А кляси на виїзді з тамошньою дружиною Мадярського СК.

УСК Гартфорд здобув перемогу 5:2 над Еспанським СК з Ню Брітен у мистецьких змаганнях Б кляси — Північ.

УСТ „Довбуш" Ню Гейвен закінчив нерішеною 1:1 мистецькі змагання Б кляси — Південь з німецькою дружиною „Германія" з Бріджпорту.

Неділя, 2-го травня:

УСК Бріджпорт виграв воковером змагання за першість А кляси з польською дружиною „Олімпія", яка спізнилася на визначену зустріч.

УСТ „Довбуш" Ню Гейвен програв 1:2 з Портуґальським СК із Стемфорду мистецькі змагання В кляси — Південь.

УСК Бріджпорт дійшов до фіналу гор за чашу чемпіона стейту Коннектикат після перемоги 5:1 над портуґальською дружиною „Васко да Гама" у зустрічі 13-го квітня. Суперником УСК-у у двох фінальних грах буде польська дружина „Фальконс" з Ню Брітен.

М. Я.

**

ВЕСНЯНИЙ БІГ (КРОС) ПЕРЕСУНЕНО НА ЧЕРВЕНЬ

Згідно з повідомленням ланкового легкої атлетики СУАСТ - Схід інж. М. Яворського, заповіджений на 16-го травня біг навпростець відложено з огляду на інші імпрези. Цей біг навпростець за першість СУАСТ - Схід відбудеться 13-го червня на оселі „Верховина" у Глен Сплей Ню Йорк.

НІ ПЛАТИ НІ ДЯКИ

Робітники бриґади Дмитришина, які будують цукроварню у Збаражі на Тернопільщині, ще за листопад і грудень минулого року не одержали ніякої плати. Треба було аж втручання обласної ради професійної спілки, щоб „Цукробуд" дістав наказ виплатити робітникам зароблену плату. („Рабочая Газета" з 8 квітня ц. р.).

ПИЛЮГА СТОВПОМ

— Ми працюємо фрезерувальниками на фабриці „Червона зоря", — пише В. Негрісннко у часописі „Рабочая Газета" з 7 квітня ц. р. — Біля наших варстатів пилюґа стоїть стовпом. Поруч двоє сухих точил — також хмара пилюки під час всієї зміни.

Річ у тім, що витяжна вентиляція є і в співчуттях адміністрації, і в ухвалах профспілки, і в гарячих обіцянках. Немає її лише біля варстатів.

Успіхи Надії М. Комарницької

Надія М. Комарницька

Панна Надія М. Комарницька, студентка політичних наук в стейтовому Університеті в Темпе, Арізона, є дочкою панства Ірени і Омеляна Комарницьких. Народилася 1945 року в Австрії. України ніколи не бачила. Але її батьки мусіли створити в її уяві такий образ нашої гарної Батьківщини, що він вже ніколи не зблідне. Ще в Шикаго Надя була прикладною пластункою та з відзначенням закінчила курси українознавства.

З приїздом до Арізони, куди з огляду на недугу мусів перенестися її батько, вписалася в члени 77 Відділу Союзу Українок та стала членом Управи Відділу і разом з Рідньою стає парохіянкою греко-католицької церкви у Фініксі та членом Українського Народного Союзу. Все це не було б ще таким важним, бо це обов'язок нас усіх брати участь в житті наших організацій. Але Надя не обмежилася до цього. Як студентка університету вона на кожному кроці вибивається на вершини, здобуваючи признання та найвищі похвали. Активною є в приблизно 10-ох шкільних комітетах та організаціях. Ще важнішими є її виступи на політичній арені. У „Свободі" була вже згадка про її успіхи у зв'язку з виборчою кампанією восени 1964 року. Ці успіхи продовжуються. Цього року під час Республіканської Конвенції в Тусоні, Арізона, Надя внесла резолюцію про поневолення України, яку прийняла Конвенція. Часто бере вона участь в конвенціях і працює кілька годин денно в Сенаті Стейту Арізона. Перед нами тижневий бюлетень Клюбу „Сівітан" у Фініксі з 29-го жовтня 1964 року. Там читаємо:

„Доповідач на цих сходинах дав нам одну з найкращих доповідей, яку ми мали приємність почути від довшого часу. Доповідачем була молода „леді" Надія Комарницька. Вона висловила свої думки щодо її американського горожанства і що воно значить для неї. Її родичі довго застановлялися, чи покидати їм Україну, яка знаходиться під цілковитою домінацією московського комунізму".

Закінчується бюлетень так: — „Це була вповні дозріла доповідь молодої, граціозної дівчини, яка виявила знамениту поставу, хоч це був її перший публічний виступ. Вона заповідається на доброго публічного промовця і я гаряче бажав би їй прямувати в житті згідно з думками, що їх вона висловила в своїй промові. Щира подяка, Надю, за Ваш виступ між нами. Ми все мило будемо вас вітати".

Коли б більше таких представників молодої ґенерації, а тоді не треба було б довго шукати відповіді на питання: „Де наша молодь?"

Л. К.

КРАСНО ДЯКУЄМО ЗА МИСТЕЦЬКИЙ ПОДАРУНОК

Закінчення зі стор. 2-ої

кликанню й ідеї спротиву тиранам.

Мистецтво „залишитись собі вірною" в усіх цих ситуаціях - етапах ролі, — не полегшене, а, навпаки, утруднене тим, що Жанна ввесь час дійства переходить в тому самому одязі полоненого вояка. Ми розуміємо, що без впровадження фільмового екрану технічно неможливо представити глядачам увесь складний сюжет п'єси якось інакше, ніж це зробив кмітливий автор, а саме: способом подвійної театральної дії на тій самій сцені (тобто в незмінних рамках декорацій), вплітаючи фраґменти діяльности Жанни — вже як її свідчення перед судовим трибуналом. І треба дійсно великого хисту і акторської вмілости, щоб своєю грою творити ілюзію, переносити щоразу глядача в ці „фраґменти минулого Жанни д'Арк", маючи на собі той самий одяг. Адже він (одяг) — чималий компонент зовнішнього образу персонажа, і куди легше творити з себе на сцені сільську дівчину, маючи на собі платтячко сільської дівчини, а не вояцьку уніформу.

А проте, Валя Орловська одними лише засобами міміки і голосу зуміла дати повну ілюзію глядачам у кожноразовій ситуації - фраґменті.

**

Театр „Заграва" не йде лінією найменшого спротиву — як це, на жаль, робить більшість наших театральних колективів у ЗДА і Канаді, ставлячи або давні побутові п'єси, або нашвидкуруч скомпоновані вокально - сценічні „кавалки". Відрадно ствердити, що торонтська „Заграва" має амбіцію дати нашій громаді засобами театрального мистецтва щось до надуми, щось із царини тих вічних проблем людського гону до правди і краси, що його збудужувати й стимулювати — найперше завдання дійсного мистецтва.

І за це всьому акторському складові „Заграви", а закрема режисерові С. Теліжинові та адміністраторові В. Довганюкові, належить щира подяка і підтримка в їх дальшій творчій праці.

(Кінець)

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР ОБОРОНИ ПЕРЕБУВАВ чотири дні у Портуґалії, де Західня Німеччина має вишкільну базу для своїх летунів. Кай Уве фон Гассель перевів довгі наради з портуґальськими державними чинниками у справі перепродажу Портуґалії 60-ох військових джетових бомбовиків, що їх Західня Німеччина купила була в Канаді. Однак Канада застереглась, що тих літаків не вільно вжити проти ніяких повстанців ані в громадянській війні: Портуґалія не хоче зобов'язатись, що не вживатиме літаків у війні проти автохтонних повстанців в африканській колонії Анґолі.

Збори Відділів Українського Народного Союзу

СУБОТА, 8-го ТРАВНЯ 1965 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Місячні збори Т-ва ім. Б. Хмельницького — 158 Відд. в год. 8-ій веч. в УНДомі при 216-218 Grand St. Управа просить влачувати вкладки до 25 кожного місяця. — Ю. Павчак, предс., П. Дубовецький, рек. секр.

ВІВТОРОК, 11-го ТРАВНЯ 1965 р.

БАЙОН, Н. Дж. Загальні збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 213 Відд. о год. 7-ій веч. при 37 East 23rd St., Bayonne, N.J. Є важні справи до полагодження. — Н. Гіш, гол., В. Козак, секр.

ТАРЗАН, ч. 5429. Саботаж.

Тарзан врятував білу людину від утоплення і виніс на берег.

— Гадаю, що міст заломився, коли пробували переходити, — сказав мавполюд. Повзучі рослини були вже сухі.

Рід заперечив це легким рухом голови. — Ні... Я гадаю, що вони були навмисно поперетинані!